

Využití dobového tisku a karikatury ve výuce dějepisu

Barbora Kulišová,

25. 4. 2013, Brno

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Dobový denní tisk a časopisy ve výuce dějepisu

- Periodika v letech 1918 – 1989
- Denní tisk – Lidové noviny, Mladá fronta dnes 28. října
- Časopisy v terezínském ghettu – holocaust/ šoa
- Práce s médii

až se přihlíšíš,
můžeš si vybrat
svého průvodce

O projektu

Pro muzea

Výuka

[Prameny](#)

Pilotáž výukových materiálů

Databáze novin a časopisů 1918 - 1989

[KE STAŽENÍ](#) (PDF)

DIKOBRAZ

www.dvacatestoleti.eu

- Horní nabídka: **KE STAŽENÍ**
- Levý sloupec: **PRAMENY**

Zdroj: <http://dikobraz.mikroforum.cz/casopis-dikobraz-rocnik-1969-52/cislo-08/>

vytvořte si vlastní
virtuální výstavu

HLEDEJ

f 8+

PŘIHLÁSIT

NOVINKY AKTIVITY PROJEKTU EXPOZICE A VÝSTAVY VIRTUÁLNÍ VÝSTAVY ČASOVÁ OSA ESBÍRKY 20. STOLETÍ KE STAŽENÍ KONTAKTY ODKAZY

O projektu

Pro muzea

Výuka

[Prameny](#)

Pilotáž výukových materiálů

**Databáze novin a časopisů
1918 - 1989**

[Ke stažení](#) (PDF)

**Příklad kultu osobnosti
Josif Vissarionovič Stalin**

[Ke stažení](#) (zip)

**Příklad kultu osobnosti
Klement Gottwald**

[Ke stažení](#) (zip)

**Pracovní listy
Periodika**

[Ke stažení](#) (zip)

**Pracovní listy
Významné události v tisku**

[Ke stažení](#) (zip)

**Pracovní listy
Karikatury**

[Ke stažení](#) (zip)

**Pracovní listy
Kult osobnosti**

[Ke stažení](#) (zip)

Databáze novin a časopisů (1918 – 1989)

- ☐ Časopisy pro děti a mládež, ženy, muže
- ☐ Denní tisk
- ☐ Humoristické plátky
- ☐ Zájmové (sport, umění, filozofie, věda a technika, film, aj.)
- ☐ Náboženská a esoterická hnutí, iniciativy
- ☐ Společensko – kulturní a politická témata

Denní tisk – 28. října v osmičkových letech

- ❑ **Lidové noviny:** léty 1893 – 1945 v Brně a mezi léty 1948 – 1952 v Praze.
- ❑ Název Svobodné noviny byl zaveden pro období 1945 – 1948
- ❑ **Mladá fronta:** 1945 – 1990
- ❑ Jak reagoval denní tisk, konkrétně Lidové noviny a Mladá fronta na výročí založení samostatného československého státu?

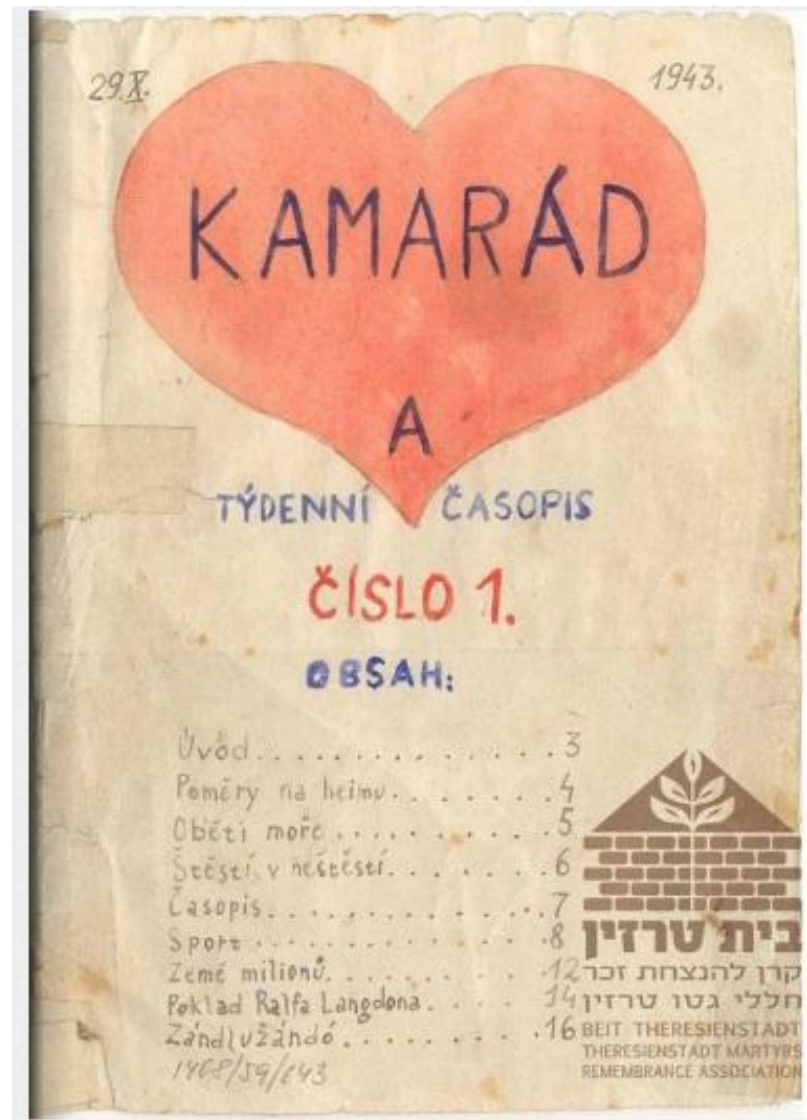
Vlastní tvorba - ghetto

- ❑ *List sedmičky* a *Tam Tam*
- ❑ **Kamarád** - Terezín, dětský domov Q 609
- ❑ **Vedem** - Terezín, L417 1942 - 1944
- ❑ **Rim Rim Rim** - Terezín, časopis chlapců z domova VII v L417
- ❑ **Domov** - Terezín, časopis chlapců z *domova* 236 v Hamburských kasárnách

Vlastní tvorba - ghetto

- ❑ Noviny chlapecký časopis **Noviny**, vydávaný v domově č. X v L 417
- ❑ **Bonaco** časopis českých dívek z domova L 414 1943-1944
- ❑ **Hlas půdy** časopis dětí z domova Q 306 1944
- ❑ **Nešarim** - Terezín, časopis chlapců z domova VII v L417, Lion, Pavel; Heller, Petr 1944

Kamarád, Terezín, dětský domov Q 609

DĚJINY DOMOVA.

Tomaš Gang.

II.

Kned po tomto transportu měl lepa narozeniny. Dostal hodně gratulací, pořádného "hobla" a dost. A ruli tímto nešťastnému domu však skončily narozeniny, blbě. Tato slávnost byla totiž, zatím co jsme se bavili, ukradena a termíny k přiznání se nebyly, nic platný. Lepa napočítal nej- méně 200 podepsaných, ale zloděj nebyl dopaden dodnes.

Jelikož jsme byli podle našich věštic rovnou hrozne nešťastní, přišel k nám jako moudrých Jirka Dráňel. Ale jeho příchod nebyl tak šťastný. Byl totiž omylem potvrzen do 411 a dalo to jemu prof. Gillerovi dosti namahy, než dostal Jirku k nám do Hannoveru.

Na trojce byly zatím utvořeny dvě skupiny (spolky): "Rudý štít" a "Mladíci". Voni se jednali tak proto, že se při schůzkách pokyval štít rudou pokyvkou. Druzí měli název podle svého talismánu. Jelikož se však obě skupiny nernášely, byly zrušeny.

Do této chvíle nastal nový odstavec života nadomovů. Tři poráženci klukovské společnosti - Jan Štělín, Karl Zurnberg, Jindra Berger a ja, utvořili kroužek. Tento kroužek byl založen proto, že nebyl přijat cukr pro dárky na Jirkovy narozeniny, které se kvapem blížily.

pokračování.

TÝDENNÍ PÁS.

SOUTĚŽ.

Jiří Scholhof.

Je za 10 min. dvě. Ve dvě hodiny začíná soutěž, které se účastní osm skupin a to z křemí A skupiny, z h. C 2 skupiny, z h. D 2 skupiny a skupina "agily". Já jsem ve skupině E, ke které je ještě J. Gang, J. Kahan, Karry Oressa Drantolák. Ve dvě hodiny jsme vsichni dostali 10 náhodných úkolů. Karry Oressa šel do Drážďan zjistit co děláme slavná a po cel sedadel v samém divadle. Jirka Gang si vzal za úkol schmat knihu, kterou měl vyříznout, jaksi pan. Kahan zatím zjistil, že z 6 transportů je zde 537 lidí a jmeno "in" s čísel 68. Já jsem šel do Wargolburgu zjistit data Gondy Radicha a který díl má promi pravo neobvyklé. Karry šel k němu na Breireilgastaltung, kde zjistil hudební program a Kahan dostal od Waltera Schwarze potvrzení o tom, že mu gratuloval. Vran zde šel, napísal nejlepší skupinu a všechny skupiny. Celková skupina soutěže byla plnkova skupina z křemí, druzí pak byli my a tisk byla parta Schimelcho. Celkem to bylo velmi usně odpovědné.

Zdroj časopisů z terezínského ghetta

www.vedem-terezin.cz

Práce s médii

- Významné události
- Kult osobnosti
- karikatury
- Doplnění textu
- Určení datace
- komparace

..... J E V N Á S

*Sami jsme, rozumíš ? Rozumíš ? Zemřel. Není.
Nebude nad námi dnes držet noční stráž.
Vypadl z jeho rukou unavených,
zachvěl se, zakymácel rudý prapor náš.*

*Ted' asi jásají v té jejich Americe.
Snad už se hádají, kdo který urve díl.
Nebude po jejich. Už dlani statisíce
namísto jeho dvou se vpily do žerdi.*

*Jsou na ní ruce s kůží rozprýskanou.
Jsou na ní dětské prsty hedvábné.
Zachvěl se prapor náš. Jen zachvěl strašnou ranou.
Jen zakymácel, ale nepadne.*

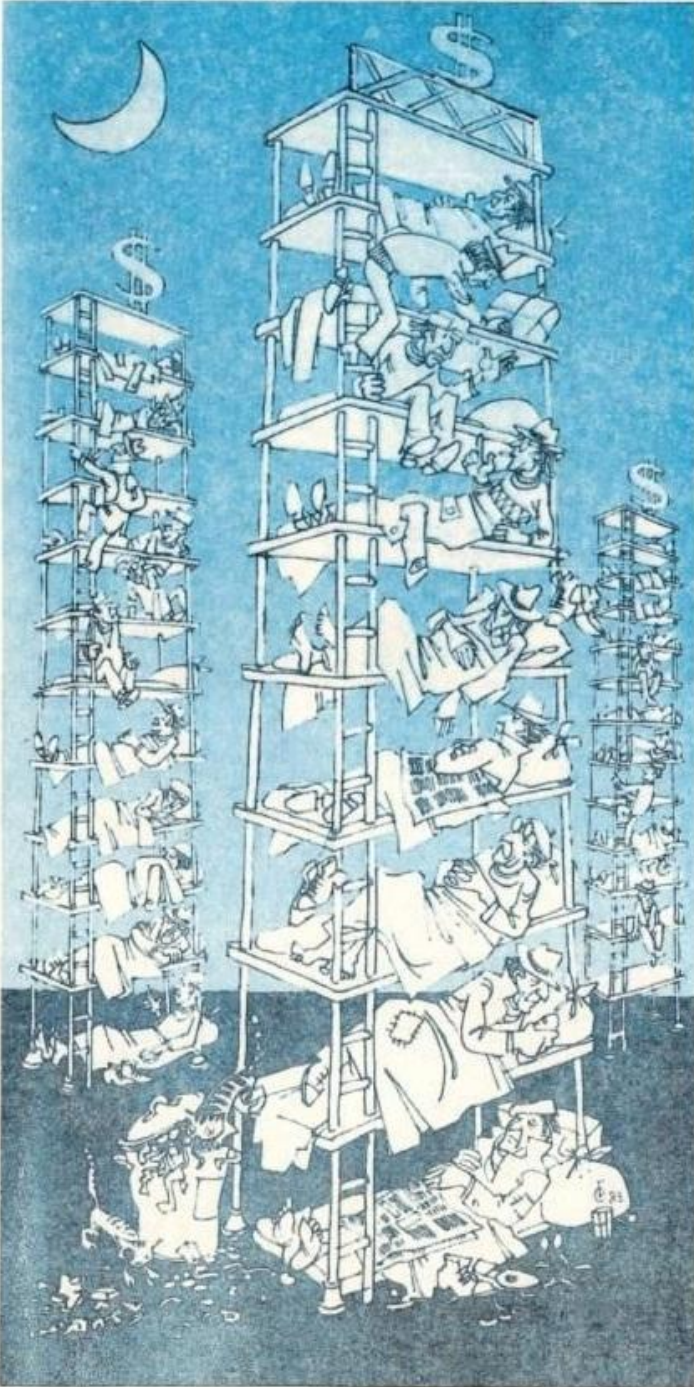
*A stojí pod ním soudruh s námi,
pro nepřitele strašnější než dřív.
Smrt mobla zabít tvář. Roztříštit úsměv známý.
Však v srdcích stále bude živ.*

*Vždy bude v nás. V nás ve všech osiřelých
vojácích jeho velké armády.
Nikdy můj rodný lid, nikdy můj národ celý
svou gottwaldovskou cestu nezradí.*

Z BÁSNĚ STANISLAVA NEUMANNA

2 dotkni se!
století!

2 dotkni se!
století!

B. Starčikov — Krokodýl, SSSR

Jaroslav Pop

Použité zdroje

- ❑ Národní knihovna – katalog Kramerius -www.kramerius.nkp.cz/
- ❑ Moravská zemská knihovna – katalog Kramerius
www.kramerius.mzk.cz
- ❑ Časopis Dikobraz - www.dikobraz.mikroforum.cz/
- ❑ Vedem - www.vedem-terezin.cz
- ❑ Lidové noviny - www.lidovky.cz
- ❑ Svobodová, K.: *Terezínské dětské časopisy*. (online) Dostupné na:
<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/2892/terezinske-detske-casopisy.html/>
- ❑ Československá armáda: Obrázkový čtrnáctideník čs. Branné
moci, roč. II – čísla 6 - 7.
- ❑ Knihovna Národního muzea – Oddělení časopisů

Děkuji za pozornost.

barbora_kulihova@nm.cz